

Kommunrevisionen informerar

Granskning av långsiktig finansiell planering

Granskningens inriktning

För att kunna avgöra hur Umeå kommuns förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi ser ut finns ett antal faktorer att ta hänsyn till. Först och främst spelar den samhällsekonomiska utvecklingen roll då den i hög grad påverkar kommunens intäkter som till största delen består av skatteintäkter och statsbidrag. Därutöver spelar kommunens befolkningsutveckling stor roll. Hur åldersstrukturen ser ut och hur den förväntas förändras påverkar efterfrågan på kommunens tjänster och ser olika ut för olika åldersgrupper vilket måste tas i beaktande.

Resultat

Som grund för kommunens långsiktiga finansiella planering används prognoser och analyser, bland annat i form av omvärldsanalyser, befolknings- och demografiprognos, pensionsprognos och skatteunderlagsprognos.

Att ha en aktuell omvärldsanalys är en förutsättning för att ta höjd för eventuella inre och yttre påverkande faktorer. Dock går det av naturliga skäl inte att ta höjd för alla eventualiteter, vilket vi sett i närtid genom Covid-19 pandemin och dess effekter. Kommunens omvärldsanalys bedöms vara adekvat.

Befolknings- och demografiutveckling är en av de viktigaste faktorerna för att bedöma förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi. Umeå kommun har en adekvat befolknings- och demografiprognos som sträcker sig till år 2032, där analys sker både som helhet och i relevanta åldersindelningar.

Pensionsprognoserna har tidigare sträckt sig 4-5 år framåt i tiden, men vid tidpunkten för granskningen presenterades en mer långsiktig prognos som sträcker sig till år 2061. Att ha en långsiktig prognos gällande pensioner/pensionsutbetalningar borgar för en god planering och framförhållning framgent.

Skatteunderlagsprognosen visar att skatteunderlaget inte kommer att utvecklas i samma takt kommande år, som det gjort de senaste fem åren, vilket gör att de närmsta åren kan förväntas bli finansiellt något tuffare än tidigare.

Under 2021 har en ny budgetprocess implementerats i kommunen, som får verkan från

budget och planeringsförutsättningar från 2023 och framåt. Den nya budgetprocessen som håller på att implementeras bedömer vi kommer kunna borga för en tydligare och mer transparent budgetprocess. Vi har dock noterat att kommunens investeringsplaner sträcker sig 4-5 år framåt, vilket är ett förhållande vis kort tidsperspektiv för att ge möjlighet att parera finansieringen av investeringar över tid. Investeringsplanerna ska enligt kommunfullmäktiges uppdrag 31 (från år 2020) ses över.

Ett arbete med att ta fram en lokalförsörjningsplan pågår. Att ha en adekvat och långsiktig lokalförsörjningsplan ger förutsättningar för att med god framförhållning kunna planera kommunens behov av verksamhetslokaler/ fastigheter.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Kommunen har riktlinjer för en god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna bedöms dock inte till fullo leva upp till kommunallagens intentioner, då det långsiktiga perspektivet saknas (det vill säga längre än budget och plan sträcker sig).

Vår sammanfattande bedömning utifrån att kommunen till viss del bedriver ett ändamålsenligt arbete vad gäller långsiktig finansiell planering.

Rekommendationer

Utifrån våra bedömningar och slutsatser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- utöka investeringsplanerna till att sträcka sig över en längre tidsperiod
- säkerställa att en lokalförsörjningsplan tas fram
- besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunallagen och dess förarbeten
- fastslå målvärden till samtliga finansiella målen med bäring mot god ekonomisk hushållning
- se över möjligheterna att ta fram en strategisk plan kopplat till långsiktig finansiell planering som sträcker sig över tid

KPMGs rapport "Granskning av långsiktig finansiell planering, 2021-11-16".

För ytterligare information, kontakta: Revisionens ordförande Ewa Miller, ewa.miller@umea.se